

Zebbran

2021

Kerstin Perski

Kerstin Perski, *Zebrans* librettist, har för Vadstena-Akademien tidigare skrivit libretton till operorna *Ärret*, musik Paula af Malmborg Ward, *Huvudsaken*, musik Carin Bartosch-Edström, och *Son of Heaven*, musik Moto Osada. Kerstin Perski, konstnärlig doktor i performativa och mediala praktiker, är internationellt verksam som librettist, dramatiker, dramaturg, och författare. Hon är utbildad vid universitet i Haifa och Stockholms Konstnärliga högskola.

Kerstin Perski hämtar inspiration från litteratur, musik och tågresor – ”och där jag minst anar det”.

Om Vadstena-Akademien: *Det är en oas, en frizon för den fria tanken och själen.*

kerstin-perski.se

Tebogo Monnakgotla

Tebogo Monnakgotla, tonsättare och cellist, är utbildad vid musikhögskolorna i Stockholm, Piteå, Haag, och Reykjavik. Hon har varit Sveriges Radios hustonsättare. I våras uruppfördes hennes Saxofonkonsert av Johannes Thorell och Uppsala Kammarorkester. 2018 nominerades hennes opera *Jean-Joseph* till Nordiska rådets musikpris. Kammarmusik-Akademien framförde 2017 en rad verk av Monnakgotla, som då var deras gästkompositör.

Tebogo Monnakgotla inspireras ofta av poesi och skriver för närvarande en sångcykel för sopranen Julia Sporsén och Jönköpings sinfonietta med texter av den svensk-kurdiska författarinnan Balsam Karam.

Om Vadstena-Akademien: *Att skriva en opera för denna underbara pärla har länge varit en dröm!*

www.monnakgotla.com

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

KÄRA PUBLIK	2
ZEBRAN	4
HANDLINGEN	8
EXILENS DILEMMA & DEN GODA VILJAN	12
MEDVERKANDE 2021	19
VEM ÄR EGENTLIGEN ÖSTGÖTE?	27
VÄXA SOM MUSIKER OCH MÄNNISKA	28
VARDE LJUS!	31
FÖRSENAD LEVERANS	32
KALENDER 2021-2022	35
TACK TILL	37
VÅRA VÄNNER - DINA VÄNNER?	38
PERSONAL & STYRELSE	40

Redaktörer: Eleonor Hjorth, Sara Lovisa Lagman, Bo Ludvigsson

Layout: Sara Lovisa Lagman

Fotograf: Martin Hellström. Omslagets insida: Torbjörn Langborn, Oscar O’Ryan. S. 29: Markus Gärder. S. 30: Marcus Philippe Gustafsson. S. 39: Gunnar Lundmark.

Tryckeri: Lenanders Grafiska AB

Denna programbok har möjliggjorts tack vare stöd från Kungliga Patriotiska Sällskapet

©Vadstena-Akademien 2021

Kära publik!

Tre år mellan operaföreställningarna i Vadstena?! Uteslutet! Så vi tog tag i det oprövade: Att skapa opera under en pandemi. Smittspridningen har minskat, restriktionerna har lättat, men normalläge? Nej. Och mycket få av våra unga medverkande har vaccinerats, många kommer dessutom från andra länder med olika restriktioner. Med andra ord: Komplicerat! Minutiös planering alltså. Vi har spridit ut oss, arbetat i mindre grupper, med minimal fysisk kontakt med andra grupper. Vi har hållit avstånd, använt masker och visir. Testat, och testat, regelbundet.

Värsta scenariot: Förkylningar utbryter (sådana finns fortfarande). Alla som varit i kontakt med symptombärare isoleras från gruppen, och från varandra. Tester tas. Förhoppningsvis med negativt resultat. Positivt svar: förlorad repetitions- och verkstadstid. Inte hinna färdigt till premiär? I skrivande stund har detta gudskelov inte hänt.

Varför utsätter vi oss då för detta? För att vi helt enkelt bara måste! Pandemin har varit förödande för många människor och verksamheter, och vi som skapar scenkonst har drabbats mycket hårt. Frustrationsnivån har varit hög. Våra medverkande alla kategorier har längtat efter att få göra det de utbildar/utbildat sig och brinner för. Publiken, svältfödd på levande scenkonst, bankar på dörren. Vi öppnar den nu, i alla fall på glänt!

Zebbran får så äntligen sin premiär på slottet. Det är en gripande berättelse om kärlek, flykt, identitet och integration. Den ger perspektiv på brännande frågor och på vad det är att vara människa. Vi måste dock hålla avstånd mellan musiker och artister på scenen och prioritera säkerhet för publiken. Därför säljs blott ett begränsat antal biljetter. Men tack och lov filmar vi föreställningen och *Zebbran* strömmas senare på internet. Detaljer om det kommer på hemsidan.

Barockoperan *Il colore fa la regina* på Gamla teatern får vänta. Teatern är helt enkelt för liten för att restriktionerna ska kunna efterföljas. Men vi har repeterat, byggt scenografi, skapat kostymer och haft häftiga workshops. Pandemin har gett oss tillfälle att fördjupa gestaltningen för att kunna bjuda på en vass föreställning 2022. Det har också varit full fart på vår Kammarmusik-Akademi, i år fokuserad på det östgötska musikärvet i ett samarbete med Kungliga Musikaliska Akademiens *Levande musikärv*. Det finns mycket musik som tyvärr är bortglömd men förtjänar att spelas igen. När man hör den idag får uppfattningen att musik av hög kvalitet förr bara skapades utanför Sverige sig en rejäl törn.

Nils Spangenberg, konstnärlig ledare

Med mask och visir blir provningen i ateljén ett äventyr för Anna Johansson, Bente Rolandsdotter och Agnes Auer.

Zebran

Opera i två akter

av

Tebogo Mommakgotla, musik

&

Kerstin Perski, libretto

URPREMIÄR I BRÖLLOPSSALEN PÅ VADSTENA SLOTT 23 JULI 2021

FÖRESTÄLLNINGENS LÄNGD CIRKA 2 TIMMAR INKL. PAUS

AKT 1 (CA 50 MIN)

PAUS 30 MIN

AKT 2 (CA 50 MIN)

FRAMFÖRS PÅ SVENSKA
TEXTPROJEKTIONER PÅ SVENSKA
ENGELSKT LIBRETTO FINNS TILLGÄNGLIGT
FÖRLAGD HOS *Svensk musik*

Zebran

MUSIKALISK LEDNING *Emil Eliasson*

REGI *Deda Cristina Colonna*

SCENOGRAFI OCH KOSTYM *Bente Rolandsdotter*

MASK- OCH PERUKDESIGN *Anne-Charlotte Reinhold*

LJUSDESIGNER *Susanna Hedin, Lumination of Sweden*

MUSIKALISK INSTUDERING *Nigar Dadascheva, Ludvig Nilsson*

KONSERTMÄSTARE *Filip Gloria*

SOLISTER

EDWARD *Georg Källström, tenor*

JOHN *Luthando Qave, baryton (gäst)*

DISA *Agnes Auer, sopran*

ANNA *Karin Osbeck, mezzosopran*

LENA *Emma Johansson, sopran*

KAJ *Pascal Zurek, basbaryton*

PREMIÄR 23 JULI 2021 KL. 18.30

FÖRESTÄLLNINGAR I BRÖLLOPSSALEN PÅ VADSTENA SLOTT

DEN 26, 27, 29 & 30 JULI KL. 18.30, 1, 2, 5 & 6 AUGUSTI KL. 18.30,

8 AUGUSTI KL. 16.00, 10 & 11 AUGUSTI KL. 18.30

*Luthando Qave och Georg
Källström repeterar en
scen ur Zebran.*

ORKESTER

KONSERTMÄSTARE, VIOLIN I *Filip Gloria*

VIOLIN II *Lovisa Ehrenkrona*

VIOLA *Ester Forsberg*

VIOLONCELL *Rebecka Lagman*

KONTRABAS *Jessica Fällgren*

FLÖJT, PICCOLO *Christine Amcoff*

KLARINETT *Adam Lindtrup*

FAGOTT *Gerson Fabris*

HORN *Eelis Malmivirta*

TROMBON *Mattias Nyström*

HARPA *Claire Moncharmont*

SLAGVERK *Andreas Nyström*

REGIASSISTENT, TEXTMASKIN *Matilda Larsson*

SCENOGRAF- & KOSTYMASSISTENT *Annie Eliasson*

LJUSASSISTENT *Benjamin Dahlberg*

SCENMÄSTARE *Emil Persson*

SCENASSISTENTER *Daniel Frisäter, Tora Melin*

REKVISITA *Gustav Eriksson, mentor, Östgötateatern*

KOSTYMATELJÉSCHEF *Susanna Holmqvist*

KOSTYMANSVARIG *Anna Johansson*

KOSTYMASSISTENTER *Linnéa From, Julia Gustavsson, Sara Sigfridsson*

MASKASSISTENTER *Fay Nilsson, Irma Reinhold, Leona Snellman*

Denna föreställning har möjliggjorts tack vare stöd från
The Barbro Osher Pro Suecia Foundation och
Märta Christina och Magnus Vahlquists Stiftelse.

Fotografering och ljudupptagning är absolut förbjuden p.g.a. upphovsrätt
och hänsyn till medverkande och publik.

Glöm inte att sätta på mobiltelefonen **efter** föreställningen!

Handlingen

AKT I

John kommer hem och hittar ett brev från Edward. Utom sig, försöker John nå Edward och röra vid hans hjärta, var han än befinner sig. Men Edward har bestämt sig. Allt är slut mellan dem.

Några månader tidigare, hos Anna och Disa, plågas Edward av inre bilder av hur John torteras i hemlandet. Anna och Disa försöker lugna honom med att de kommer att få ut John ur fängelset så att han kan förenas med Edward här, i det nya landet. Kärleken övervinner allt.

Hembjudna på middag till Anna och Disa, beundrar Lena och hennes partner Kaj, Disas ansträngningar att beveka myndigheterna. Edward, tyngd av sin oro och längtan efter John, har svårt att delta i den livliga stämningen och drar sig undan, trots Kajs försök att muntra upp honom. Anna och Disa bekymrar sig över Edwards tillstånd, medan Lena har svårt att hålla tillbaka sin avundsjuka över deras engagemang.

Middagen får ett hastigt slut av beskedet om att John har blivit frigiven och ska sättas på ett flyg hit. Disa triumferar över segern som kommer att låta tala om sig i hela världen.

Förväntansfulla samlas Anna, Disa, Lena, Kaj och Edward på flygplatsen för att välkomna John. Tagna av stundens allvar lyssnar sällskapet på Annas förmaningar om att bemöta John på rätt sätt. Trauma är ingen liten sak.

Utän förvarning står John med ens framför dem. Förstummade av hans uppenbarelse, som inte överensstämmer med deras förväntningar, blir sällskapet stående medan Edward skyndar honom till mötes. John, lynnig och trött efter resan, insisterar på att få slippa all uppståndelse. Edward ursäktar sig och försvinner med John, till de andras frustration.

AKT II

Ensam i deras nya hem, överväldigas Edward och John av lyckan i att äntligen få älska varandra, öppet och fritt. Men Edward störs av Johns brist på tacksamhet gentemot deras välgörare, Anna och Disa, och kärleksstunden avbryts tvärt.

Edward söker upp Disa för att be om ursäkt för Johns beteende på flygplatsen, men Disa undviker ämnet och fokuserar på hur saknad Edward är i hennes och Annas hem.

Försenade till Disas födelsedagsmiddag, väntar Edward otåligt på att John ska göra sig klar. De måste ta seden dit de kommer. John sätter sig på tvären. Vad händer med drömmen om den fria Zebran som inte går att tämja? Edward tappar tålamodet och går.

Hemma hos Anna och Disa ifrågasätter Lena varför Edward kommer ensam när John med ens dyker upp och vill bjuda på en delikatess. Trots Edwards försök att hejda honom, insisterar John på att de ska smaka på fårhjärnan som Edward har lagat. Alla försöker dölja sin nervositet. Den växande spänningen briserar i ett kaos av förbjudna känslor och gästerna flyr fältet efter att John har konfronterat dem med att se på honom som "den andre". Ensam kvar inser Edward och John att en avgrund har börjat öppna sig mellan dem.

Förtvivlad över sina förändrade känslor för John, väntar Edward in Kaj på ett café. Förvirrad, låter han sig dras med av Kajs credo om livets åtråvärda valfrihet, tar tillfället och ger efter för Kajs förförelse.

Kaj packar för att gå vidare med sitt nya liv, trots Lenas desperata försök att hålla honom kvar. När hon inser att hennes rival inte är en kvinna, utan Edward, faller polityren av och lämnar plats för hennes tillbakahållna ursinne och förtvivlan.

Ensam inser John hur han har låtit sig tvingas in i rollen som "den andre" och att Edward är på väg bort. Han måste vända skeendet, innan tiden rinner ut.

Edward och Kaj presenterar sig som ett par inför Anna och Disa som försöker förhåller sig neutrala. Det nya paret hinner precis fly fältet innan John dyker upp, febrig av ånger. Drabbade av hans smärta och besvikna över sitt havererade projekt, försöker kvinnorna intala John att Edward kommer att återvända.

Full av vända, skriver Edward sitt avskedsbrev till John. Någonstans, på en annan plats, möter han John en sista gång i deras dröm om den fria Zebran som, förlösslad från rädslan och skammen, spränger fram över savannen.

Kerstin Perski, librettist

Deda Cristina Colonna instruerar sin ensemble.

Exilens dilemma & den goda viljan

HYNEK PALLAS BERÄTTAR

Våren 2018 ställde den dansk-vietnamesiske konstnären Danh Vo ut på Guggenheimmuseet i New York. Vo strödde bitar av sitt mest kända verk *We the People* i lokalen. Verket är en fullskalig kopia av Frihetsgudinnan som Vo har styckat upp och placerat runt om i världen. Intill bitarna som nu samlades på museets golv stod kassar från Frihetsgudinnans presentbutik. På dem hade Vo tryckt bröderna Grimms *Askungen*. Sagan där styvmodern tvingar dottern att skära av sig tår och häl för att få plats i skon.

Frågorna som *We the People* väcker om exilen och integrationen, om dess möjligheter och gränser, är samma som den vanligaste metaforen för dem.

Den om zebrans ränder.

Kan hon tona ner dem? Vilka krav kan och bör ställas på flyktingen? Hur långt måste han eller hon gå för att passa in?

Trots att Sverige de senaste decennierna har blivit ett verkligt invandrarland har kulturen legat långt efter samhällsdebatten i dessa frågor. Undantagen finns: Sophie Vukovićs film *Shapeshifters* (2017) är en undersökning av fler-

språkighetens natur och vägran att välja nationstillhörighet. Paula Stenström Öhmans pjäs *Allt gott i världen* (Göteborgs stadsteater, 2018) kretsar liksom *Zebran* kring den goda viljan och dess gränser.

Ändå är den svenska självbilden som gjord för att gestaltas i relation till exilen. 1970-talets svängning i invandrarfrågan kom med en stark övertygelse om att Sverige är exceptionellt. Jämställt och färgblint. Och gott. Det skulle sträckas ut till att ta emot behövande. ”Vi är bäst i världen på ett ta hand om såna som han!” utropar Disa i *Zebran*.

”Ändå är den svenska självbilden som gjord för att gestaltas i relation till exilen.”

I dramat finns ett outtalat moraliskt maktspel. Insatsen är vem som var engagerad först, vem som har aktivism i blodet och vem som kommer med den tyngsta hjälpen till bordet. ”Vi borde ta oss an en sexuellt avvikande vi med!” utropar Lena.

Är god vilja mätbar? Hur långt sträcker den sig i sådana fall?

”... diskrimineringsundersökningar visar att hudfärg, namn och brytning spelar större roll än i många andra västländer.”

Zebran rör sig i ett normkreativt sammanhang. Just för att ett sådant – här det lesbiska paret – automatiskt antas ge mer tolerant öppenhet. Kärleken, från Disa och Anna till flyktingarna liksom den mellan John och Edward själva, ersätter då frågorna. Det skapar tron eller förhoppningen att känslan överbygger enkla klyftor som flykt, kulturkrockar, rasism och traumatisering. We shall overcome!

Men det är svåra frågor. Och det står snabbt klart att trots mantrat om att ”trauman inte är skrapsår eller brutna ben” så förstår ingen i dramat att trauma är något otyglat. Att exil i verkligheten sällan är den romantiska poeten som rumlar nerför vägen. Som glatt är hemma överallt och ingenstans. Att det snarare innebär själar som tukats med den svartaste av diktaturens pedagogik. Slagna barn.

Att både offerskap och idealisering – för att inte tala om den storögda exotifiering och erotisering som Kaj ger uttryck för – därmed ställer sig i vägen för flyktingens möjlighet att växa fritt i det nya samhället.

Övertygelsen om att svensken är god och bara vill öppna hjärtat kom med

blinda fläckar. Man sade sig inte se skillnad – särskilt inte hudfärgen, zebrans konkreta ränder. Och ändå förblev Sverige ett land där diskrimineringsundersökningar visar att hudfärg, namn och brytning spelar större roll än i många andra västländer.

När John landar stupfull och därmed sviker sin välkomstkommitté, går tankarna också till ett sentiment som har blivit allt vanligare att uttrycka i offentligheten på senare år. Den som kommer hit ska numera uppvisa tacksamhet. Det var under min egen uppväxt som invandrare i Sverige ett fullständigt frånvarande begrepp. Nu är tacksamhet ännu ett krav vars otidlighet riskerar att villkora invandraren som avvikare.

”Jag är pessimist nog att tro att vi bara har sett början på en nationalistisk omdefiniering av vad Sverige och svensk innebär, och att de närmaste decennierna kommer att se väldigt annorlunda ut på den punkten”.

När jag skrev de raderna till boken *Ex: Migrationsmemoar* (2018) hade opinionsmätningarna ännu inte ramlat in. Men de har bekräftat min pessimism. Andelen svenskar som vill ha ett mångkulturellt samhälle med ”stor tolerans gentemot människor från andra länder” har sedan mitten på 2010-talet minskat kraftigt.

Även denna svängning, den största sedan 1970-talets invandringspolitik, har kommit utan grundlig debatt eller konstnärlig gestaltning. Plötsligt

kallas sådana som Disa och Anna för batikhäxor och godhetsknarkare. Och zebbrorna med alltför starka ränder omtalas i den nya jargonen som ett "demografiskt problem". Ränderna stör ju det svenska – om så värderingarna eller vitheten – genom att vara alltför kulturella eller etniska.

"Och zebbrorna med alltför starka ränder omtalas i den nya jargonen som ett 'demografiskt problem'."

Hynek Pallas är kulturjournalist och författare. Hans senaste bok är "Ex: Migrationsmemoar 1977 – 2018" (Bokförlaget Atlas, 2018).

Det här är inga nya frågor. När den politiska filosofen Hannah Arendt blev statslös skrev hon i essän *Vi flyktingar* (1943): "En gång i tiden kunde vi köpa mat och åka tunnelbana utan att få höra att vi inte var önskvärda".

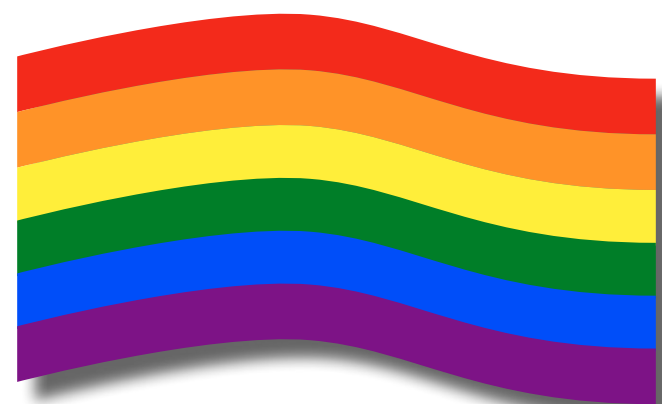
Arendt skrev om hur en ny sorts människor skapas. De som, istället för att ses som framtida medborgare, betraktas som fientliga utlänningar vars lott är att "tänka politiskt" till och med när de handlar mat.

Flyktingen blir, medvetet eller undermedvetet, schackpjäs i våra projiceringar. Där varje ogenomtänkt drag, också av det allra godaste och mest välmenande slag, riskerar att göra oss till styvmodern som skär av dotterns tå.

Edward och John och deras respektive svek kastar därmed ljus över de svenska huvudpersonernas val och krav. Det hjälper oss – såsom konsten i alla tider har gjort – att undersöka exilens villkor och de outtalade delarna av svensk självbild.

Saker som vårt samhälle alltför länge har undvikit att konfrontera.

Hynek Pallas

- Sexuellt umgänge mellan vuxna personer av samma kön är lagligt i 124 av FN:s 193 medlemsländer. I drygt 20 av dessa 124 länder används dock repressiva lagar, som i Ryssland och Turkiet, för att trakassera och förfölja. I 72 länder är det kriminaliserat. Straffen varierar från fängelse i åtta år till livstid.
- I fem länder praktiseras dödsstraff för sexuella handlingar mellan vuxna av samma kön: Iran, Saudiarabien, Jemen, Brunei och Nigeria (de 12 norra staterna). I Pakistan, Somalia, Qatar och Förenade Arabemiraten tilläts dödsstraff men det finns ingen tillförlitlig rapportering om praktiken. Sommaren 2020 upphävdes dödsstraffet i Sudan.
- Samkönade äktenskap är lagliga i 21 av FN:s medlemsstater samt i Taiwan. 34 av medlemsstaterna har infört partnerskap, senast Monaco och Montenegro år 2020. Lagstiftning mot diskriminering på arbetsmarknaden finns i 81 länder. I 48 länder finns lagar mot hatbrott och i 45 länder mot uppmaningar till hatbrott.
- Polen, Bulgarien, Litauen, Lettland, Rumänien och Slovakien erkänner varken samkönade äktenskap eller partnerskap. Yttrandefriheten för ideella organisationer som arbetar för hbtq-personers rättigheter är begränsad av lagar i 45 medlemsstater. Nu senast i juni i år infördes sådan diskriminerande lagstiftning i Ungern.
- Så kallad konversions- eller omvandlingsterapi, som påstås "bota" homosexualitet, är totalförbjuden i Tyskland, Malta, Ecuador och Brasilien. Och också på delstatsnivå i delar av Australien, Kanada, Mexiko, Spanien och USA. I Sverige finns ingen sådan lagstiftning. Under 2022 ska en statlig utredning lämna en rapport över hur utbrett fenomenet är i Sverige.
- I 28 länder tilläts hbtq-personer att adoptera. I 32 länder har "andraföräldern" i ett samkönat par rätt att adoptera parets gemensamma barn. För 25 år sedan levde drygt femtio procent av världens befolkning i länder där homosexualitet var brottsligt. I dag är andelen drygt 20 procent.

Tora Melin i närkamp med scenografen.

Medverkande 2021

SÅNGSOLISTER

Georg Källström, tenor, examinerades från Operahögskolan i Stockholm våren 2020. Intresset för opera föddes när han vid Adolf Fredriks musikskola fick möjlighet att medverka i barnkören vid Kungliga Operan. Sommaren 2019 sjöng Georg Källström rollen som Eurimedes vid Vadstena-Akademiens uppsättning av *Orpheus*, och 2020 medverkade han som solist tillsammans med Kammarmusik-Akademien. Under året har han undervisat i sång vid Skandinaviska musikskolan i Stockholm. Han har också fördjupat sig i Schuberts *Dichterliebe* inför en inspelning som är planerad till hösten. Våren 2022 gör Georg Källström rollen som den svenska museidirektören St. Brioche i *Den glade enke 2.0* vid Bergen Nasjonale Opera.

Luthando Qave, baryton, är utbildad vid Operahögskolan i Stockholm och 2010 var han *Young Artist* vid The Metropolitan Opera och Juilliard School i New York. Han har sedan dess sjungit roller som Figaro, både i *Figaros bröllop* och *Barberaren i Sevilla*, Leporello i *Don Juan*, Guglielmo i *Così fan tutte*, Marcello i *La Bohème* och många fler. Luthando Qave sjunger regelbundet vid stora opera- och konserthus över hela världen. Han har bland annat uppträtt på scener som The Metropolitan

Opera och Carnegie Hall i New York, Kungliga Operan i Stockholm, Bolsjojteatern i Moskva, Den Kongelige Opera i Köpenhamn och Teatro Real i Madrid. 2016 sjöng han titelrollen i Tebogo Monnagotlas opera *Jean-Joseph* om den madagaskiske poeten Jean-Joseph Rabearivelo på Kungliga Operan i Stockholm.

Agnes Auer, sopran, har examen från Kungliga Musikhögskolan, Sibelius-Akademien i Helsingfors och Operahögskolan i Oslo. Hon har även en kandidatexamen i kyrkomusik. 2018 sjöng Agnes Auer i operan *Norrmalmstorgsdramat - att dö på sin post* i Vattnäs Konsertlada. Hon har säsongen 20/21 varit knuten till Kungliga Operan och bland annat medverkat i *Carmen*, *Ariadne på Naxos* och barnoperan *När då då*. Vid urpremiären av Mats Larsson Gothes och Susanne Markos opera *Löftet* våren 2022 gör hon en av huvudrollerna. Agnes Auer framträder ofta som solist med orkestrar som Malmö Symfoniorkester, Norrköpings Symfoniorkester och Drottningholms Barockensemble. Hon har även gjort en serie romans-konserter i samarbete med Scenkonst Sörmland. Agnes Auer är återkommande solist i sakrala verk såsom Mozarts *Requiem*, Händels *Messias* och Bachs *Johannes-Passionen*.

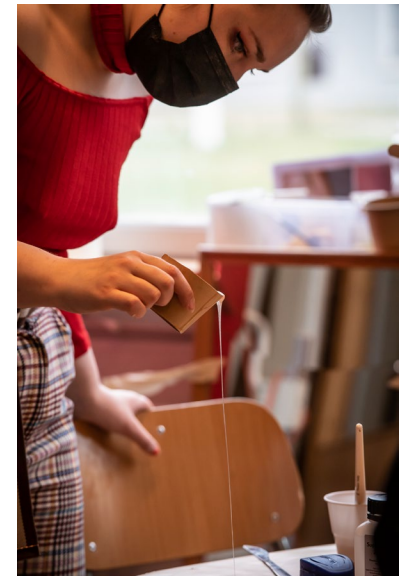
Julia Gustavsson klipper till.

Karin Osbeck, mezzosopran, är utbildad vid Vadstena folkhögskolas musiklinje och Operahögskolan i Stockholm. Efter studierna medverkade hon i ett flertal produktioner på Kungliga Operan i Stockholm, däribland *Askungen* och *Eugen Onegin*. 2019 beslutade hon sig för att flytta till New York där hon nu studerar vid The Juilliard School. Våren 2020 sjöng Karin Osbeck titelrollen i Händels *Rinaldo* vid Lincoln Center under brittiske dirigenten Nicholas McGegan, och i höst återförenas hon med ensemblen för några konserter under Händel-Festspiele i Göttingen. Karin Osbeck har medverkat på Vadstena-Akademien i *Son of Heaven*, 2015, och som solist med Kammarmusik-Akademien, 2020.

Emma Johansson, sopran, är utbildad på operautbildningen vid Högskolan för scen och musik i Göteborg, där hon tog examen 2019. Under studietiden gjorde hon roller som Volpino i Haydns *Apotekaren* samt Sorceress och Second Woman i *Dido & Aeneas*. Sommaren 2019 spelade hon Zerlina i Skånska Operans uppsättning av *Don Giovanni* och under det gångna året har hon repeterat pjäsen *Dekalogen* på Göteborgs Stadsteater. Emma Johansson har även vid flera tillfällen medverkat som sopransolist i Göteborg Symphonic Bands PROMS-konserter på Göteborgs Konserthus. I höst väntar rollen som Lauretta i *Gianni Schicchi* på Wermland Opera.

Pascal Zurek, basbaryton, är utbildad sångare och fysiker vid hög-

skolorna i Stuttgart, Rostock och Piteå. Han har specialiserat sig på röstens användning i röstimprovisation. Han har medverkat i många europeiska uruppföranden, bland annat vid Staatsoper Stuttgart och i Baden-Baden. Han medverkar ofta som solist i klassiska sakrala verk såväl som i nyskriven musik. Han har gjort roller i operor som Verdis *Rigoletto* och *Don Carlos*, i Alban Bergs *Wozzeck*, och i Monteverdis *Poppeas kröning* och sjungit kungen i *Eight Songs for a Mad King* av Peter Maxwell Davies. Pascal Zurek ger konserter och läser även in ljudböcker. Han arbetar som röstlärare och intresserar sig då särskilt för röstimprovisation och utmaningarna i nutida konstmusik.

Irma Reinhold i maskateljén.

På behörigt avstånd dirigerar Emil Eliasson ensemblen.

PRODUKTIONSTEAM

Emil Eliasson, musikalisk ledare och dirigent, har arbetat med de flesta av landets orkestrar och har återkommande engagemang med Kungliga Operan, Kungliga Filharmonikerna, Helsingborgs Symfoniorkester, Norrköpings Symfoniorkester, Norrlandsoperan m.fl. Han är även en erfaren operadirigent. Emil Eliasson har arbetat på Kungliga Operan i uppsättningar av Strauss *Elektra*, *Salome*, *Der Rosenkavalier* och Wagners *Die Walküre*. Som assistent på Norrlandsoperan har han arbetat med produktioner av *Carmen* och *Elektra* med dåvarande Chefdirigent Rumon Gamba. Tillsammans med Simone Young har Emil Eliasson arbetat på Opernhaus Zürich i en uppsättning av *Elektra* och på Berliner Staatsoper i en uppsättning av *Die Frau Ohne Schatten*.

Deda Cristina Colonna, regissör, koreograf, är ursprungligen dansare och skådespelare, utbildad i Frankrike och Italien. Hon har bl.a. iscensatt Vivaldis *Ottone in Villa* och Händels *Acis och Galatea* på Copenhagen Opera Festival, Cavallis *Jason och Medea* samt Cimarosas *Hemligt äktenskap* på Drottningholms Slottsteater, Bo Holtens *Gesualdo-Shadows* på Köpenhamnsoperan, Lullys *Armide* i Innsbruck och i Potsdam, *Figaros Bröllop* och *Barberaren i Sevilla* 2017 och 2019 på Auditorium de Palma de Mallorca. År 2014 var hon gästprofessor vid Performing Pre-modernity, Stockholms universitet.

2021 blev hon chef för Scuola di Danza dell'Accademia G. Marziali di Seveso. På Vadstena-Akademien har hon tidigare regisserat föreställning *Kär och galen* 2016 på Vadstena slott.

Bente Rolandsdotter, scenograf och kostymdesigner, är internationellt verksam inom opera, dans och teater. Hon har en kandidatexamen från Dramatiska institutet samt utbildning inom arkeologi och tillskrifning. Tidigare produktioner omfattar bl.a. *Florenzia En El Amazonas* för Konzerttheater St Gallen, *Min bror är Don Juan* och *Klaus Nomi* på Kungliga Operan, *Snödrottningen* och *Orfeus & Euridice* på Norrlandsoperan samt *Jeanne d'Arc* på Backa teater. Hennes arbete i dansproduktionerna *Goldberg variations* och *Prelude* har visats på bl.a. Barbican i London, Kennedy Center Washington, Shanghai Concert Hall, Armel Opera Festival och Schleswig-Holstein Musik Festival. Som medgrundare och konstnärlig ledare för operakompaniet Den Andra Operan arbetar Bente Rolandsdotter med verk av kvinnliga operatonsättare i nyskapande uppsättningar.

www.benterolandsdotter.se

Susanna Hedin är ljusdesigner och scenograf med Stockholm som bas. Efter sin examen från DI 2010 var hon 1/3 i scenkonstkollektivet SUTODA och arbetar nu sedan 2015 på Lumination of Sweden under eget namn. Hon har ljussatt ett hundratal föreställningar inom teater, dans,

opera och musikal på bl.a. Dramaten, Kungliga Operan, Folkteatern i Göteborg, Folkoperan, Nationalteatret i Oslo och Malmö Opera. Susanna Hedin gör även ljusdesign för live-musik för artister som Refused, Silvana Imam, Eva Dahlgren och The Knife. På Vadstena-Akademien har hon tidigare ljussatt *Here be opera!* 2008.

Anne-Charlotte Reinhold, maskör och perukmakare, är utbildad i perukmakeri samt mask- och perukdesign vid Dramatiska institutet. Hon har även studerat projektorganisation och ledarskap vid Stockholms universitet och Kungl. Tekniska högskolan. Hon har arbetat med film, opera och teater i fria grupper samt på institutioner som Dramaten, Stockholms stadsteater, Folkoperan, Uppsala stadsteater, Riksteatern och Cirkus Cirkör. 2017, 2018, 2019 ansvarade Anne-Charlotte Reinhold för mask och peruk i våra uppsättningar av *The Importance of Being Earnest*, *Solen och Nordstjärnan* och *Orpheus*. Anne-Charlotte Reinhold är tillsvidareanställd på Dramaten.

Filip Gloria, konsertmästare, violin, började spela när han var tio år för Catharina Grüner Kronqvist och senare för Ulla Magnusson. Han är utbildad vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm och studerade för Anna Lindal och Cecilia Zilliacus. Han är sedan 2014 anställd i Folkoperans orkester. Han var konsert-

mästare i Vadstena 2017 i B. Tommy Anderssons opera *The Importance of Being Earnest*.

Nigar Dadascheva, instuderare och repetitör, är utbildad pianist och vocal coach vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm. Hon frilansar som solist, kammarmusiker, ackompanjatör och instuderare. Som operarepetitör har hon bl.a. arbetat med Folkoperan, Norrlandsoperan och Vadstena-Akademien. Nigar Dadascheva har ett stort intresse för romansinterpretation och uppträder ständigt i romanskonsertter runt om i Sverige. Somrarna 2014 och 2015 var hon instuderare i Vadstena-Akademins uppsättningar av *Silverskeppet* och *Son of Heaven*.

Ludvig Nilsson, instuderare och repetitör, är en svensk pianist född 1992 i Stockholm. Han började studera klassisk musik på Nordiska musikgymnasiet 2008. Efter studenten 2011 kom han att fortbilda sig vid Birkagårdens folkhögskola där hans omfattande intresse för romansinterpretation väcktes. Detta föranledde vidare studier på musiklinjen på Vadstena folkhögskola. Därefter studier vid Kungl. Musikhögskolan samt Operahögskolan i Stockholm. Ludvigs repertoar sträcker sig från barocken till nyskriven musik och innefattar solorepertoar, kammarmusik och orkesterspel.

Susanna Holmqvist, kostymateljéchef och tillskärare, erhöll gesällbrev som herrskräddare 1987. Hon har

även studerat teaterkostymens historia på Dramatiska institutet samt korsettsömnad. Sedan 1992 är hon chef för Vadstena-Akademins kostymateljé. Hon driver också eget skrädveri i Vadstena och har bl.a. skapat kostymerna till slottets guider. Som frilans har hon uppdrag för bl.a. Kungliga Operan, Dramaten, Folkoperan, Östgötateatern och Stockholms stadsteater. Susanna Holmqvist tilldelades Vadstena kommuns kulturstipendium 2007 och valdes 2013 in i Stockholms skraddarmästargille.

Anna Johansson, skräddare och tillskärare, tog examen i teater-skrädveri och historiska dräkter vid Tillskärarakademin i Göteborg 2016. Sedan sommaren samma år har hon varit stipendiat i kostymateljén på Vadstena-Akademien fram till 2020. Anna Johansson gör nu sitt första år som tillskärare på *Zebran*. Hon frilansar inom kostymfältet och har under det senaste året turnerat med Riksteatern.

Emil Persson, scenmästare, frilansar som teatertekniker. Han började sin karriär som tekniker på Wermland Opera och har där arbetat med bl.a. Korngolds opera *Die Tote Stadt* 2016. Han har medverkat på Vadstena-Akademien årligen sedan *The Importance of Being Earnest*, 2017. Parallellt med V-A har Emil Persson arbetat mest på Folkoperan med bl.a. *Turandot* och Philip Glass opera *Satyagraha*, som har gästspelat på Brooklyn Academy of Music, BAM, i New York. Under

2020 arbetade han på Folkoperan med *Coraline* av Turnage samt Wagners *Tristan och Isolde*. Sommaren 2020 deltog Emil Persson i skapandet av Vadstena-Akademins utställning *Tidsströmmar* i Bröllopssalen.

Vem är egentligen östgöte?

KAMMARMUSIK-AKADEMIEN

Vår Kammarmusik-Akademi har nu nästan blivit en institution i sig efter fem säsonger. Årets upplaga ägde rum 21 juni – 8 juli. Dock i lite förändrad form. Vår egen önskan om förnyelse stämde nämligen väl överens med ett inspel från Olof Skoglund's Stiftelse. Tillsammans med Kungliga Musikaliska Akademiens projekt *Levande muskarv* driver Olof Skoglund's Stiftelse ett projekt som ska levandegöra det östgötska muskarvet. Årets Kammarmusik-Akademi med Vadstenasolisterna har sålunda koncentrerats kring ett givet tema.

Det finns ett rikt och på många sätt okänt muskarv från tonsättare verksamma i Östergötland. Kompositörer som Bernhard Crusell och Adolf Fredrik Lindblad känner många till. Men det kan vara svårare att placera Johan Agrell, Joachim Nicolas Eggert eller Edward Pratté. Därtill finns givetvis även nutida tonsättare som Sven David Sandström och Emmy Lindström, värda att ständigt uppmärksammas.

Genom generösa bidrag har vi kunnat bjuda publiken i Östergötland på musik av dessa utmärkta tonsättare. Därtill gav det oss chansen att förlägga en musikhistorisk exposé av musikologen Christina Tobeck, och anordna ett seminarium om detta muskarv. Christina Tobecks skrift kommer att publiceras senare under året. Då kan man även lyssna på Kammarmusik-Akademiens och Kungliga Musikaliska Akademiens inspelningar av utvalda verk med östgötsk anknytning genom *Levande Muskarvs* hemsida www.levandemusikarv.se

Så till sist: Vem är egentligen östgöte? Inflyttade kan nog ses som utbölningar länge, och fundamentalister tycker säkert att man måste ha rötter generationer tillbaka, vara född och uppvuxen i landskapet. I så fall kvalar bara Lindblad, Sandström och Lindström in. Men andra tidigare tonsättare, som verkat i östgötska sammanhang och påverkat kultur- och musiklivet, har absolut varit östgötar. För identitet är något komplext och kan definieras på många sätt; vi har alla många identiteter som går i och ur varandra; vi blandar kulturella uttryck som innehåller arv från många olika länder och folk. Denna stora allmänmänskliga kultur har vi kulturskapare till uppgift att göra levande och tillgänglig. Precis så som Kammarmusik-Akademiens gör! Liksom *Zebrans* librettist Kerstin Perski och tonsättare Tebogo Monnakgotla, som förresten också är östgöte: Sommaröstgöte.

Nils Spangenberg

VADSTENASOLISTERNA

FLÖJT *Johanna Zetterqvist*

VIOLIN *Joakim Zetterqvist*

VIOLIN *Frieda Mossop*

VIOLA *Sara Munters*

VIOLONCELL *Viktor Nordliden*

GITARR/TEORB *Marcus Strand*

Kammarmusik-Akademiens 2021 kunde äga rum tack vare stöd från Märta Christina och Magnus Vahlquists Stiftelse och Olof Skoglund's Stiftelse.

Violinisten Joakim Zetterqvist är en av initiativtagarna till Vadstenasolisterna.

Växa som musiker och människa

VADSTENA SÅNG- OCH PIANOAKADEMI

Linnea Nordenback, lyrisk sopran, medverkade som korist i Vadstena-Akademiens uppsättning av Telemanns *Orpheus* 2019. Innan dess gick hon två år på Vadstena Sång- och Pianoakademi.

När gick du på Vadstena Sång- och Pianoakademi?

Jag gick två år på skolan mellan 2017-2019.

Varför valde du att söka till utbildningen?

Jag var ganska vilsen och nyss hemkommen från ett år i USA när jag bestämde mig för att söka till Vadstena Sång- och Pianoakademi. Jag hade känt till skolan länge men blev vid den tidpunkten rekommenderad att söka från flera håll. Det var en kombination av den vackra miljön och skolans briljanta lärare som lockade mig. Dessutom kändes det som en fantastisk möjlighet att få tid att växa som musiker och som människa i lugn och ro utan att behöva oroa sig för betyg som på en högskola.

Vad är det viktigaste du har tagit med dig från utbildningen?

Det som gör Vadstena unikt är att de lägger mycket fokus på romansinterpretation, alltså hur man tolkar och gestaltar tonsatta dikter. Det var en otrolig förmån att ha så mycket undervisningstid till detta, att få utforska mängder av repertoar på olika språk och lära sig hur det kammarmusikalska arbetet mellan sångare och pianister fungerar. Interpretationskursen har helt

klart gjort mig till en bättre musiker och det är också den kursen jag saknar mest nu när jag inte längre går på skolan.

Berätta lite om vad du gör nu!

Efter mina studier i Vadstena flyttade jag till Malmö och till hösten ska jag börja mitt sista år på kandidatprogrammet i klassisk sång på Musikhögskolan i Malmö.

Information om Vadstena Sång- och Pianoakademi finns på Folkuniversitetets hemsida: www.folkuniversitetet.se

Sina Åkerberg, Karin Blom, Laura Oroshtica och Linnea Nordenback i *Orpheus* 2019.

Varde ljus!

Vadstena Gamla teater är en undan-gömd pärla belägen på det historiska Klosterområdet i en byggnad från 1825. Teatern fick sin nuvarande skepnad 1847 och är därmed Sveriges äldsta privatbyggda teater. 1882 stängde en katolsk präst ned teatern och den stod i stort sett oanvänd fram till återinvigningen 1940 då även elektricitet drogs in. Tack vare det är den otroligt väl-bevarad och sedan 1966 har Vadstena-Akademien spelat opera här.

I början av 2000-talet mottog Vadstena-Akademien en donation från Barbro Osher Pro Suecia Foundation som möjliggjorde en restaurering av flera av teaterns originalkulisser. För att skona originalmåleriet på salongens väggar installerades även ett fiberljussystem av den typ som finns på många mu-séer. Men efter två decennier har det börjat visa sin ålder och tack vare en betydande donation från Stina-Brita Gustafson-Kritz och Lars Kritz har vi återigen kunnat uppdatera teaterns scenteknik och ljus.

Framför allt har vi bytt ut hela ljus-systemet, men vi har även sett över det scentekniska systemet. På teatrar hängs strålkastare, dekor och annan teknisk utrustning upp i metallrör som hänger över scenen och på sidorna – ett så kallat råsystem. Det har tidigare saknats på teatern men är nu alltså installerat. Då teatern är byggnadsmin-nesmärkt sedan 1935 har vi designat

hela ombyggnaden så att vi orsakat en så liten åverkan som möjligt. Därför är inte råsystemet fastskruvat i stommen, utan hänger i vajer som varsamt vilar på takstolarna på vinden. Råsystemet består av räcken på balkongerna vid sidan av scenen, flera flyttbara rår över scen, vertikala rår i salongens sidor som spänts runt befintliga pelare samt ett centralt placerat rår i en takbrunn tidigare avsedd för en ljuskrona. Detta är höj- och sänkbart, och osynligt då det inte används.

Ett helt nytt ljussystem har nu således ersatt det äldre fiberljussystemet. Då det installerades var LED-tekniken ännu inte så långt kommen. Man ser främst till en ljuskällas färgåtergivning, vilket ju är särskilt viktigt med de vackra kulisser och fonder som finns på teatern, och för 20 år sedan hade inte LED tillräckligt bra färgåtergivning. Sedan dess har dock LED-tekniken utvecklats enormt mycket. Vi har därför kunnat övergå helt till LED-strålkastare som är mer energieffektiva samt mer flexibla i ljuskvalitet och färgval. Utöver det har vi även uppdaterat ljusstyrningen till ett modernt digitalt system samt totalrenoverat teaterns elinstallation.

Sammantaget ger alla dessa åtgärder en större konstnärlig frihet i framtida produktioner på Gamla teatern och vi gläder oss att välkomna publik i många fler år framöver.

*Marcus Philippe Gustafsson
Projektledare/ljusdesigner*

Försenad leverans

Trångt på Gamla teatern. Restriktionerna måste följas. Orkestern får inte plats. Besked om att premiären av Carlo Francesco Pollarolos opera *Il colore fa la regina* skjuts upp ett år. Besvikelse. Nytt besked: sångarna får plats och även en musikalisk ledare på cembalo. Med skärmar, visir och munskydd skulle det gå att jobba tryggt. Och det har vi gjort under fyra veckor. Platsproblemet förvandlades till möjlighet.

Att repetera in en opera under en normalsommar förutsätter att alla är minutiöst förberedda. På plats första

repetitionsdagen lägger vi in 6:ans växel, släpper upp bromsen och kör mot premiär i full fart. På så där sex veckor produceras en fantastisk föreställning av en opera som knappt någon av oss hört förut. Med kollegor vi ofta inte träffat tidigare. Vi måste alla samarbeta för att förstå operan, göra den begriplig och berörande för publiken. Kostymer, scenerier, uttal, nyanser, teknik, röster, samspillet mellan uttrycken. Allt måste komma på plats. Snabbt. Och det går. Hur? Som teaterchefen i filmen *Shakespeare in love* säger: It's a mystery.

Arianna Stornello och Ekaterina Protsenko, sångare i *Il colore fa la regina*.

Corona-sommaren 2021 fick vi alltså fyra veckor extra att göra färdigt på. I förskott. Att ladda upp oss med inför en premiär om 365 dagar! Teatermänniskan är ett vanedjur som vill leverera. Utan att kunna ha premiären som mål har vi nu i sommar levererat själva arbetsprocessen; gjort den, och inte det färdiga resultatet, mer synligt för oss själva. Vi har byggt upp en gemensam kunskap om arbetsmaterialet, alltså operan vi arbetar med. Det har gett oss stabilitet. Vi har fått ta tid på oss för att, i lugnt tempo, tillsammans undersöka musiken, texten, recitativa, ariorna, dramaturgin... och vi har skärskådat karaktärerna. Vem är vem? Varifrån och varför? Hur?

De första dagarna av vår arbetsprocess har vi också levererat ett samarbete med fotografen Magnus Länje. Våra första provande steg med 1700-talskaraktärerna har han målat i fotografier. Dels i färdiga kostymer, dels i delar av kostymer och peruker i vardande. Det blev ett alldeles eget konstnärligt resultat. Mer om det 2022.

I vår venetianska opera, skriven för karnevalsäsongen år 1700, spelar masker en central roll. Givet då att vi har haft mask-workshops. Sångarna har fått prova ut sina masker och känna de lager av karaktär som läggs till rollfigurerna. De har fått vänja sig vid dem, utvärdera förutsättningarna att sjunga i dem. Allt utan stress. Det sistnämnda en lyx att annars bara drömma om.

Den 7:e juli mötte vi publik: en liten provpublik av kolleger, väl utspridda på Gamla teatern. Den tacksamhet vi har känt för den här oväntade gåvan med fyra veckor extra, var vi tvungna att dela med oss av! Vi levererade delar av vår arbetsprocess, och i Gamla teatern klingade Pollarolos musik för första gången sedan år 1700. Nästa år lägger vi så in 6:an och kör i full fart mot leverans av premiären av *Il colore fa la regina*!

Clara Svärd, regissör

Gustav Eriksson och Bente Rolandsdotter testar tyngdpunkten.

Kalender 2021-2022

Zebran

Nyskriven opera av Tebogo Monnakgotla och Kerstin Perski. Spelas i Bröllopsalen på Vadstena slott. Premiär fredag den 23 juli kl 18.30. Föreställningar 26, 27, 29, 30 juli, 1, 2, 5, 6 augusti kl 18.30, 8 aug kl 16.00, 10, 11 aug kl 18.30.

Il colore fa la regina

Operan är komponerad för karnevalen i Venedig år 1700 och är en fantasi om det fjärran Orienten. Premiär sommaren 2022 på Vadstena Gamla teater.

Kammarmusik-Akademien

Sommaren 2021 fördjupade sig Vadstenasolisterna i det östgötska muskarvet i samarbete med Kungliga Musikaliska Akademiens projekt Levande Muskarv. Mellan den 28 juni & 8 juli gav Kammarmusik-Akademien en rad konserter i Vårfrukyrkan i Skänninge, Vadstena Klosterkyrka, Vätternkyrkan, Strå kyrka samt för äldreboendena Vätterngården och Wasagården.

Musik i sommarkväll

Sommarens traditionsenliga konsert Musik i sommarkväll med Norrköpings symfoniorkester och sångare från Vadstena-Akademien äger i år rum den 27 augusti kl 19.00 i Vadstena klosterkyrka.

Breaking the Waves

Operan, som får nordisk premiär på Vadstena-Akademien 2022, blev en mycket stor framgång vid sin premiär i Philadelphia 2017. Den vann första priset för bästa nya opera från Music Critics Association i Nordamerika och var på listan för priset för "Bästa världspremiären" vid International Opera Awards samma år.

Missy Mazzoli's *Breaking the Waves* huvudkaraktär Bess är, till skillnad från i filmen av Lars von Trier med sin underström av våldsamt kvinnohat, inget offer i klassisk mening. Operan ger henne i stället total upprättelse.

Den Grammy-nominerade kompositören Missy Mazzoli har kallats "det nya millenniets Mozart" (*Time Out New York*) och har fått beröm för sin "apokalyptiska fantasi" (*The New Yorker*). Mazzoli är Composer-in-Residence vid Chicago Symphony Orchestra. År 2018 skrev hon historia när hon blev en av de två första kvinnliga kompositörerna som fick en operabeställning av Metropolitan Opera.

Regi: Ylva Kihlberg. *Dirigent:* David Björkman. *Scenografi & kostym:* Bente Rolandsdotter.

Zebranensemblen övar på festbordsdukning.

Tack till

Offentliga anslagsgivare

Statens kulturråd, Region Östergötland, Vadstena kommun.

Fonder, donatorer, stipendiegivare och övriga välgörare

Stina-Brita Gustafson-Kritz och Lars Kritz, The Barbro Osher Pro Suecia Foundation, Märta Christina och Magnus Vahlquists Stiftelse, Ingrid och Magnus Allanders stipendiefond, Helge Ax:son Johnsons Stiftelse, Olof Skoglund's Stiftelse, Monica Lederhausen, Kungliga Patriotiska Sällskapet, Vadstena-Akademiens Vänner, Ingrid Maria Rappes fond, Sven och Britt Ekbergs stipendiefond, Kempe-Carlgrenska fonden, Författarfonden, Östgöta Gille.

Samarbetspartners

Fegge & Mattes, Folkuniversitetet, Kulturskolan i Vadstena, Norrköpings Symfoni-orkester, Svenska kyrkan i Vadstena och Dals församlingar, Vadstena Blommor & Design, Vadstena Klosterhotell, Vadstena Sång- och Pianoakademi, Vadstena Folkhögskola, Östgötamusiken och Östgötateatern. Vi samarbetar även med Riksarkivet i Vadstena och Visit Vadstena.

Tack till våra framsynta operaälskare som har köpt Platinastolar

Anne Sofie von Otter, Britt Marie Aruhn, Marcus Jupither, Thord Söderlund, Ann-Christine Söderlund, Anita Soldh Forsström, Carl-Johan "Loa" Falkman, Nina Stemme, Gerhard Bona, Åsa Melldahl, Anna Harder, Lena Holger, Tord Åkerblom, Birgit Tyreus, Birgitta Mårtensson, Bertil Mårtensson, Meg Tivéus, Thomas Schuback, Elisabeth Nilsson, Märta Christina Vahlquist, Magnus Vahlquist, Åsa och Carl Unander-Scharin, Viveka Anderberg Åkerhielm, Mark Bartholdsson, Kjell Sunnerud, Gittan och Sven-Eric Hallbeck, Monica Lederhausen, Barbro Ramqvist, Lars Ramqvist, Madeleine Lundquist, Bo Lundquist, Gudrun Nyberg, Annette Roeloffs-Haupt, Viveka Anderberg Åkerhielm, Kerstin Widebäck, Göran Widebäck, Operalogg, Ewa Skogström, Hans Lundbergh, Brita Lundbergh, Christina Gyberg, Margareta Dellefors Bladini, Elisabeth Vahlquist, Fredrik Vahlquist, Sören Fredriksson, Lars Skogström, Inga Lewenhaupt, Elisabeth Lagerfelt, Gunilla Berg, Bo Ludvigsson, Margareta Risinggård, Börje Risinggård, Vibeke Lundin, Sarah Lundin, Ulrika Nettelblatt, Agneta Englund, Margareta Stiernspetz, Jan Schönborg, Rune Gyllander, Erik Örnulf.

Vadstena-Akademien är medlem i

Nordem (Nordic Early Music Federation), Perspective (Association of Historic Theatres), Reseo (Europeiskt nätverk för opera och dans för barn och unga), Sweden Festivals, Kammarmusikförbundet, Svensk Scenkonst.

Våra vänner - dina vänner?

Vem är Ettan Bratt, undrade kåsören Inge-
mar Unge i DN en söndagsmorgon för länge
sedan. Nu kan det avslöjas: Hon är Vadstena-
Akademiens Vänners nya ordförande. Och
en mycket glad sådan! Mitt stora intresse är
kultur i största allmänhet och opera i synner-
het. Intresset är mycket brett, således är jag
bland annat även ledamot av styrelserna för
Confidencens vänförening och Millesgården.
Och så är jag nr. 6 i Stadsbrudskåren, en
ideell föreningen som stöttar utsatta barn och
kvinnor i Stockholm.

Ettan Bratt

Det är ofta hängivenheten – för att inte tala
om givmildheten – som är Vännernas styrka.
Ofta sprungen ur både sakkunskap och
kreativitet. Vännerna består av många både
trogna och generösa bidragsgivare på många
platser. Själv är jag rotad på Bratteborg i
småländska Byarum, men lika mycket på
Lidingö som i Viken i Skåne. Vilket också
speglar det landsomfattande intresse som finns
för Vadstena-Akademiens framgångsrika arbete
med bortglömda och nyskrivna operor. Men
inte minst med att ge unga sångare, musiker
och andra av scenens yrkesgrupper en unik
möjlighet att komma vidare i karriären.

Alla kulturutövare har brottats med
svårigheter under pandemin. Men äntligen
skådar vi ljuset i tunneln och kan kalla till
Vändag. Förra sommaren var utställningen
Tidsströmmar på slottet bärande tema, i som-
mar en konsert i Klosterkyrkan den 9 augusti.
Då delar Vännerna för första gången ut Lars
Kritz nya stora stipendium på 50 000 kronor.

Ettan Bratt

Vill du ha en Platinastol?

Nina Stemme, Anne Sofie von Otter
och Britt Marie Aruhn har varsin.
Om du sätter in 2 500 kr på bankgiro
699-2416 så får du också en! Märk
betalningen "Platinastol".

Vänföreningen

Vill du bli vän med oss? Läs mer
på nästa sida!

Vadstena-Akademiens ambassadör - Loa Falkman

Vår ambassadör hovsångaren Carl Johan "Loa"
Falkman är en viktig röst och symbol för Vadstena-
Akademiens verksamhet. Han medverkade i *Av-
ont kommer gott* på Gamla teatern 1971. Minns:
"Det var en dröm att få arbeta tillsammans med
jämnåriga och lika hungriga sångare, att få pröva
vingarna i den sagolikt vackra staden".

Loa Falkman

**Vill du ha nya vänner? Stötta operakonst som ligger i framkant?
Förköpa biljetter? Få Oxögat i brevlådan? Äta middag med andra
vänner när Vänföreningen har sitt årsmöte? Och någon gång ibland
fara i väg på en operaresa?**

Att bli medlem kostar bara 300 kronor, par betalar 500 och företag 5 000.
Beloppet sätts enkelt in på bankgiro 294-4569 (glöm inte att ange namn och adress).

Läs mer på hemsidan: www.vadstenaakademiensvanner.se

Frågor kan skickas till:
medlem@vadstenaakademiensvanner.se

VADSTENA-AKADEMIEN 2021

KONSTNÄRLIG LEDARE, VD *Nils Spangenberg*
PRODUCENT *Terese Lindström*
PR OCH KOMMUNIKATION *Eleonor Hjorth*
BITRÄDANDE PRODUCENT OCH MARKNADSFÖRARE *Sara Hulander*
KOSTYMATELJÉCHEF *Susanna Holmqvist*
KONTORSCHEF, CORONA-SAMORDNARE *Judit Wassrin*
EKONOM *Jeanette Persson*
PROGRAMREDAKTÖR *Bo Ludvigsson*
TEKNISK CHEF *Jonh Holmqvist*
MARKNADSASSISTENT *Sara Lovisa Lagman*
PRODUCENTASSISTENT *Millan Baeckström*
PROJEKTASSISTENT *Linnéa Wellmar*
PIANOTEKNIKER *Staffan Sjöstrand*

STYRELSE

Elisabeth Nilsson F.D. LANDSHÖVDING, ORDFÖRANDE
Magnus Vahlquist F.D. AMBASSADÖR, VICE ORDF.
Britt Marie Aruhn HOVSÅNGERSKA
Ettan Bratt ORDF. VADSTENA-AKADEMIENS VÄNNER
Camilla Egberth REGION ÖSTERGÖTLAND
Anna Harder VADSTENA KOMMUN
Anders Hedeberg VADSTENA KOMMUN
Lars Jagerfelt DIREKTÖR
Gunnar Lundberg OPERASÅNGARE
Christina Tobeck FIL DR, MUSIKDIREKTÖR

VADSTENA-AKADEMIEN
SURBRUNNSGATAN 64
113 27 STOCKHOLM
TEL 08-545 51 880

SOMMARTID:
KLOSTERGATAN 7
592 30 VADSTENA
TEL 0143-754 50

INFO@VADSTENA-AKADEMIEN.ORG
WWW.VADSTENA-AKADEMIEN.ORG

Hittills i år har drygt 82 miljoner människor i världen fördrivits från sina hem på grund av krig, förföljelse och förtryck samt klimatpåverkan. Hälften av världens flyktingar är barn och ungdomar under 18. För närvarande går närmare fyra miljoner flyktingbarn inte i skolan. En miljon barn är födda som flyktingar. 48 miljoner människor är på flykt i sina egna länder.

Källa: UNHCR

Bara 14 procent av världens flyktingar har fått skydd i de rika länderna. 86 procent befinner sig i låg- och mellaninkomstländer.

Källa: Oxfam

Turkiet är så kallat värdland för flest flyktingar. Enligt UNHCR befinner sig 3,7 miljoner flyktingar i Turkiet. Andra största värdland är Colombia med 1,7 miljoner flyktingar. Därefter kommer Pakistan och Uganda med drygt 1,4 miljoner flyktingar vardera, tätt följt av Tyskland, som tagit emot 1,2 miljoner, och Sudan med 1,1 miljoner flyktingar. 2019 och 2020 sökte knappt 22 000 respektive 13 000 människor asyl i Sverige. 2019 beviljades 27 procent av de asylsökande uppehållstillstånd, 2020 fick 23 procent uppehållstillstånd.

Källa: UNHCR och Migrationsverket

2019 invandrade nästan 116 000 människor till Sverige. Nästan 12 000 eller drygt 10 procent av dem var födda i Sverige, alltså hemvändare. Drygt 45 000 invandrade från Norden, EU-länder och övriga Europa samt Nordamerika. Från Afrika anlände 13 325 personer och från de krigsdrabbade länderna Afghanistan, Irak och Syrien kom drygt 16 500 människor.

Källa: SCB

VADSTENA-AKADEMIEN
SURBRUNNSGATAN 64
113 27 STOCKHOLM

SOMMARTID:
KLOSTERGATAN 7
592 30 VADSTENA

WWW.VADSTENA-AKADEMIEN.ORG
INFO@VADSTENA-AKADEMIEN.ORG
FACEBOOK.COM/VADSTENA-AKADEMIEN
[@VADSTENA-AKADEMIEN](https://INSTAGRAM.COM/@VADSTENA-AKADEMIEN)